

»PREHOJENA POT 1956–2006«

*Kdor išče cilj, bo ostal prazen, ko ga bo dosegel,
kdor pa najde pot, bo cilj vedno nosil v sebi.*

(N. Zaplotnik)

Medicina je veda, ki se je v zadnjih desetletjih hitro spreminjala in bogatila s številnimi novimi spoznanji, ki so bila plod ustvarjalnega in razmišljujočega odnosa do problemov, predanega in potrpežljivega raziskovalnega dela ter udejanjanja novih spoznanj. Izsledki na številnih temeljnih biomedicinskih področjih so spremenili razumevanje etiologije različnih bolezni, ponudili so možnost novih, učinkovitejših oblik zdravljenja ter dali upanje številnim bolnikom. Izjemen napredek na tem področju in prelomnico v medicini so predstavljale raziskave s področja molekularne genetike, ki so v 90. letih omogočile sekvenciranje človeškega genoma. Ta spoznanja so omogočila boljše razumevanje gensko zasnovanih bolezni, njihove patogeneze in oblikovanje novih oblik zdravljenja. Nedvomno bo znanje pridobljeno na tem področju v naslednjih letih, postavilo nove zgodovinske mejnike v medicini. Zaradi obilice novih in hitro spreminjajočih in dopolnjujočih se informacij je izobraževanje in vsakodnevno klinično delo na področju medicinskih ved zahtevno. Od vseh, ki zavzeto opravljajo ta poklic, terja predanost, vztrajnost in mnogo odrekovanja. Kot posledica obilice novih spoznanj je prišlo tudi do vse bolj izražene delitve medicine na posamezna področja in specialnosti. V sedanjem trenutku nam je ta delitev žal včasih tudi breme in ovira, ki zastira celostni pogled na bolnika.

Raznolikost vsebin ter zlivanje izkušenj z različnih področij interne medicine oblikuje vsem, ki se z njo ukvarjajo, poseben odnos do bolnikov in njihovih težav. Navadi nas širine razmišljanja, skrbnega načrtovanja, izvedbe ciljanih diagnostičnih postopkov, kritičnega vrednotenja izsledkov, uporabe sodobnih oblik zdravljenja in spoštovanja minulih izkušenj. Doktrine, ki so bile oblikovane v preteklosti, se zaradi novih spoznanj in vsakodnevne klinične uporabe spreminjajo in izboljšujejo. Včasih tudi zmote iz preteklosti vzbudijo ustvarjalnost, ki zagotavlja jutrišnji napredek. Razvoj interne medicine se je zrcalil tudi v napredku gastroenterologije in hepatologije, ki smo mu bili priča v zadnjih petdesetih letih. Nedvomno je gastroenterologija eden ključnih stebrov interne medicine, pri kateri se tesno prepletajo znanja s področja patologije, fiziologije in patofiziologije ter različni diagnostični postopki in zdravljenje. Napredek slikovnih metod, ki jih uporabljamo v gastroenterologiji, zlasti

endoskopije, ultrazvoka, njune združitve, endoskopskega ultrazvoka, ter tehnološki razvoj instrumentov in pripomočkov za različne posege, so omogočili raznovrstne postopke zdravljenja na prebavni cevi, žolčnih izvodilih in trebušni slinavki. Veda se je z nekaterimi postopki zdravljenja v zadnjem obdobju zelo približala minimalno invazivnim operativnim posegom. Sodobne laboratorijske, imunološke, mikrobiološke, genetske, funkcionalne in rentgenološke preiskave so omogočile napredek v razumevanju in zdravljenju peptične razjede, različnih jetrnih bolezni, avtoimunih in vnetnih bolezni prebavne cevi, funkcionalnih motenj, motilitete, presnove in prehrane. Spoznanja so usmerila in spodbudila razvoj gastroenterologije tudi na področjih presejanja, zgodnjega odkrivanja in zdravljenja tumorjev prebavil, okužb črevesja, proktologije ter razumevanja posebnosti bolezni prebavne cevi v otroštem in starostnem obdobju. Na izsledkih temelječa gastroenterologija je spremenila v nas zakoreninjena spoznanja in ustaljene postopke zdravljenja.

Tudi v Splošni bolnišnici Maribor s(m)o ob delitvi interne medicine v specialnosti in razvoju internistične gastroenterologije in hepatologije mnogi prehodili svoj del poti in razvoja. Številni so pri tem požrtovalno prispevali svoja razmišljanja, predano klinično, pedagoško in znanstvenoraziskovalno delo ali strokovno pomembne, v prihodnost zazrte odločitve. Žal se nekaterih spomnimo le ob jubilejih, ko prelistamo dokumente, ko se zazremo v njihove portrete ali ko se spomnimo besed ali misli, ki so dobronamerno usmerjale naše delo, nas bodrile in opozarjale na morebitna razočaranja. Povedali so nam, kar piše v knjigah, ter zaupali in posredovali tisto, kar ni moč prebrati, življenjske in strokovne izkušnje.

Želel bi, da bomo tudi v prihodnosti znali zastavljene cilje z vztrajnostjo doseči in da se bomo zavedali, da je pomembna tudi pot, ki jo bomo v svojem stremljenju prehodili. Verjamem, da bodo nove generacije internistov – gastroenterologov v našem, mariborskem okolju in tudi slovenskem prostoru pripravljene sprejeti nove izzive in naloge, ustvarjalno razvijati svoja razmišljanja in ideje, prepoznati in slediti skupne cilje ter bogatiti strokovno in raziskovalno delo v prid bolnikov. Pri tem bodo gradili na čvrstih temeljih, ki so jih postavili naši učitelji. Upam in verjamem, da jih bodo z rezultati svojega dela presegli. S tem bodo osmislili delo vseh, ki so jim ob začetku njihove poti predstavljali strokovno in moralno oporo in jim pomagali oblikovati pristne odnose z bolniki.

Doc. dr. Pavel Skok, dr. med., sourednik